

Dom in svet je bila med letoma 1888 in 1944 najpomembnejša kulturno-literarna revija na Slovenskem. Njeno usodo je tako kot marsičemu zapečatila medvojna komunistična revolucija, ki je iz slovenskega kulturnega prizorišča izbrisala vse, kar je bilo katoliško. Skoraj v istem času (1881–1941) je izhajala tudi liberalno obarvana revija *Ljubljanski zvon*.

Dom in svet je leta 1888 nastal sprva kot zabavno-poučni list za katoliške bralce, pozneje pa se je razvil v izrazito literarno revijo. V Ljubljani ga je ustanovil filozof Francišek Lampe (1859–1900) in ga urejal do svoje smrti. Izhajal je vsak mesec, od leta 1894 na 14 dni, od leta 1901 pa spet mesečno. Revija se je postopoma ši-

Dom in svet

rila in kakovostno razvijala. Leta 1891 je dobila podnaslov *Ilustrovani list za leposlovje in znanstvo*. Že v tem času je uredništvo posvečalo posebno pozornost ilustrativni plati, ki je bila za tisti čas zelo kakovostna in pomembna. Lampe je v dvanajstih letih urejanja zagotovil reviji ugled in priljubljenost, potrpežljivo je vzgajal in širil krog sodelavcev. V literarnoestetskem pogledu je *Dom in svet* veliko pridobil,

ko so sredi 90. let začeli sodelovati nekateri predstavniki moderne, ob njih pa obojajoč pisatelji katoliškega kroga Anton Medved, Fran Saleški Finžgar, Fran Ksaver Meško, pozneje Ivan Pregelj.

Po Lampetovi smrti leta 1900 sta uredništvo prevzela Evgen Lampe in Mihael Opeka (1900–1912). Prihod Izidorja Cankarja (1914–1918) je pomenil pomembno prelomnico. V tem času je sodeloval tudi Ivan

Cankar in med drugim v reviji objavil *Podobe iz sanj*. V letih 1919–1930 sta bila urednika France Koblar in France Stele. Revija je dobivala pomembno vlogo z objavami modernejših, zlasti ekspresionističnih in drugih avtorjev (Pregelj, Stanko Majcen, France Bevk, Joža Lovrenčič, Anton Podbevšek, Anton Vodnik, Božo Vodusek, Edvard Kocbek), prav tako na področju literarne kri-

zidala obsežno knjigo (507 strani) *Bibliografsko kazalo Doma in sveta 1888–1944*. Nadvse natančno bibliografijo je izdelal literarni zgodovinar dr. Jože Munda, pomagal pa mu je dr. Marijan Smolik.

S pomočjo bibliografije lahko zdaj vsak preveri, kaj je izšlo v *Domu in svetu*, kateri avtorji so tam objavljali, predvsem pa lahko s pomočjo predmetnega in avtorskega kazala takoj določi številko revije, kjer je kaj objavljeno. Že na prvi strani pri leposlovju na primer lahko vidimo, katere pesmi in v katerih številkah je objavil France Balantič. Bibliografija je napisana po vseh znanstvenih merilih, vsebina *Doma in sveta* pa je prikazana v devetih vsebinskih sklopih: leposlovje, literarne vede in jezikoslovje, umetnost in kultura, filozofija in psihologija, verstvo, družbene vede, naravoslovne in tehnične vede, zemljepis, biografije in zgodovina ter tisk, založništvo in šport. Posebej je obdelan slikovni del revije, dodana je tudi posebna barvna priloga z značilnejšimi naslovnici *Doma in sveta*.

I. Ž.

Dr. Francišek Lampe

